

## جنجال جدید در وزارت خارجه #۴۷؛ در مذاکره لاوروف و امیرعبداللهیان چه گذشت؟

روز گذشته خبری در سایت رسمی وزارت خارجه از گفت‌وگوی تلفنی آقای امیر عبداللهیان با سرگئی لاوروف منتشر شد.

به گزارش سایت خبری پرسون، روزنامه اعتماد نوشت: در این خبر آمده است: «سرگئی لاوروف بار دیگر تصریح کرد، روسیه صمیمانه و صادقانه و بدون قید و شرط به تمامیت ارضی ایران احترام می‌گذارد و این موضع غیر قابل تغییر مسکو است».

این گزارش، از سوی برخی خبرگزاری‌های داخلی نیز بازنشر شد و حتی برخی از آن به بازپس‌گیری و اصلاح موضع روسیه یاد کردند.

با توجه به تجربه چندماه پیش که شاهد انتشار اخباری دستکاری‌شده از مواضع روسیه در داخل کشور بودیم، کنجکاوانه سری به وبگاه وزارت خارجه روسیه زدیم. متأسفانه حدسم درست بود. در خبری که تا این لحظه سایت وزارت خارجه روسیه به زبان روسی و انگلیسی از گفت‌وگوی دو وزیر خارجه منتشر کرده است، هیچ اشاره‌ای به جمله یادشده، چه به صورت مستقیم و چه به صورت تلویحی نشده است و حتی یک کلمه درباره تمامیت ارضی ایران متنی وجود ندارد و این جمله صرفاً در وبگاه وزارت خارجه ایران آمده است.

دلیل تفاوت دو متن رسمی چیست؟ اگر روس‌ها چنین موضعی را اعلام کرده‌اند، اما در اسناد رسمی علنی خود منتشر نمی‌کنند، چه مفهومی دارد؟ و اگر چنین نگفته‌اند، چرا در وبگاه وزارت خارجه ایران اینگونه نقل می‌شود؟

ممکن است گفته شود که روس‌ها به شکل خصوصی این مواضع را بیان کرده‌اند. این عذر درستی نیست. نمی‌توان پذیرفت روسیه درباره جزایر سه‌گانه با اعراب اطلاعاتی علنی و رسمی بدهد، اما با ایران خصوصی و غیررسمی سخن بگوید.

این نکته‌ای است که از آن باید به عنوان دکان دو نبش دیپلماسی روسی و ساده‌اندیشی دستگاه وزارت خارجه ایران یاد کرد. در حسن‌نیت وزارت خارجه و اهتمام به تمامیت ایران عزیز تردیدی نیست، اما در این خصوص و به دلایل نامعلوم و معلوم، گویا وزارت خارجه ایران و رسانه‌های همسو، بیشتر تلاش خود را معطوف به کنترل خشم مردم ایران نسبت به مواضع روسیه کرده‌اند و به جای فشار بر روسیه برای تصحیح مواضع غلط، به توجیه افکار عمومی مردم ایران می‌پردازند.

حال آنکه دستگاه وزارت خارجه ما باید بداند که نماینده منافع ایران است، نه نماینده روسیه در ایران! و چنین رویکردی موجب جری شدن روس‌ها و بی‌اعتمادی مردم خواهد شد.

ثانیاً، در همین نقل قول وبگاه وزارت خارجه ایران از لاوروف، نکته ظریفی وجود دارد و آن اینکه هیچ اشاره‌ای به جزایر سه‌گانه در بیان لاوروف نشده است. صرفاً از احترام به تمامیت ارضی ایران سخن به میان آمده که یک بیان کلی است و بعید است وزارت خارجه تفاوت در معنی این سخن را نداند.

بار قبل نیز همین سخن از زبان یکی از مقامات وزارت خارجه روسیه در دیدار با سفیر ایران اعلام شد، در حالی که در هیچ سند وزارت خارجه روسیه به آن اشاره نشده بود و ثانیاً، هیچ بار معنایی یا خروجی مشخص دیپلماتیک نداشت و لذا شاهد بودیم که روس‌ها در نشست مراکش، خطای چند ماه پیش خود را تکرار کردند.

طبیعتاً انتظار نمی‌رود که روس‌ها رسماً اعلام کنند تمامیت ارضی کشور دیگری از جمله ایران را قبول ندارند؟ ابتدا بر سر یک سرزمین مشخص، مناقشه حقوقی ایجاد می‌کنند و سپس آن را از حوزه تمامیت قابل احترام خارج می‌سازند و الا هرگز آن بیانیه نامعقول و واهی در مراکش امضا نمی‌شد.

این درست است که عرصه روابط بین‌الملل، عرصه مردی و نامردی نیست، اما همه می‌دانیم که سیاست خارجی قدرتمند، موجب پایداری ائتلاف‌ها می‌شود و چنین سیاست خارجی از دل شناخت منافع ملی، توان، اقتدار و حمایت داخلی، درک روابط و تحولات بین‌الملل، بر ساخت پیمان‌های راهبردی، داشتن ثبات و قابلیت انعطاف و مدیرانی با نگاه استراتژیک و کارآزموده حاصل می‌شود.

به نظر می‌رسد در شرایط فعلی، شناخت دقیقی از ماهیت و رفتار همسایه شمالی در دستگاه سیاست خارجی ما وجود ندارد و همسایه شمالی نیز از عدم توازن و ضعف‌های راهبردی سیاست خارجی ایران و همچنین چالش‌های ناشی از تحریم‌ها و مناقشه با غرب سوءاستفاده می‌کند.

چه بسا لابی‌های چرب امارات و نهادهای خاص قدرت‌های مخالف روابط دو کشور نیز بر تیم‌های تصمیم‌ساز و تصمیم‌گیر روس تأثیراتی بر جای گذاشته باشند.

در این شرایط از مسوولان عالی کشور انتظار می‌رود با دقت بیشتری موضوع را رصد کنند و وزارت خارجه و وزیر محترم نیز، رویکرد حرفه‌ای‌تری اتخاذ فرمایند. از جمله، در سیاست‌های کلان و با همفکری حلقه‌های فکری وطن‌دوستان واقعی، چاره‌جویی عملی کنند تا روسیه وادار به احترام به تمامیت

ارضی کشورمان شده و بدون اما و اگر به تعلق جزایر سه‌گانه به ایران تصریح نماید.

باید به اقتدار، توازن و راهبردی برسیم که برای روس‌ها، روشن شود در صورت تکرار یا تصحیح نشدن این خطا، سطح روابط به واقع تنزل می‌یابد و آنکه بیشتر زبان می‌بیند روس‌ها هستند، نه ایران! والا نه تنها شاهد تکرار این خطاها از سوی روسیه، بلکه چه بسا در دومینوی تعریض به تمامیت و منافع کشورمان از سوی قدرت‌های دست‌چندم جهان و منطقه قرار خواهیم گرفت.

از رسانه‌های معتبر و مستقل داخلی نیز انتظار می‌رود، در انتشار اخبار رویکرد تحقیقی‌تری اتخاذ فرمایند. رسانه‌ها روابط عمومی دولت‌ها نیستند و باید منافع کلان ملت و میهن را دنبال نمایند، به ویژه می‌دانیم شکاف‌آشنایی با زبان‌های خارجی و عدم بهره‌مندی مستقیم از منابع اصلی و همچنین ضعف در سواد رسانه‌ای از نقاط اشکال بسیاری از دولتمردان و مسوولان عالی و حتی سفرای کشور است و همین سبب شده است که بعضاً با ترجمه‌های ناقص و غلط و ذکر مطلب از منابع ضعیف و سفارشی، مطالبی را به ایشان بقبولانند یا در رسانه‌های رسمی کشور بازنشر کنند که واقعیت ندارد و بعضاً پیامدهای سنگینی را به کشور تحمیل نمایند.